

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Contact:
E. Perdijk
D. Waardenburg
070 - 441 84 31
e.perdijk@pzh.nl
d.waardenburg@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
22 augustus 2017

Ons kenmerk
PZH-2017-606426348

Aan Provinciale Staten

Onderwerp
CO₂ voetafdruk provinciale organisatie.

Bijlagen
2

Geachte Statenleden,

Bij de behandeling van de Energieagenda 'Watt Anders' van de provincie Zuid Holland is door uw Staten opgeroepen om de CO₂ voetafdruk van de organisatie van de Provincie Zuid-Holland in beeld te brengen. Daarnaast is gevraagd om met een ambitieus voorstel te komen om de voetafdruk te verminderen. Uw oproep gaf u vorm in de motie 651.

Met deze brief informeren wij u over de uitvoering van motie 651. We zijn uitgegaan van de systeemgrensen (eigen bedrijfsvoering, OV-concessies en aanleg en beheer en onderhoud (vaar)wegen) zoals wij in ons behandelvoorstel van 9 februari jl. (GS-brief PZH-2017-579155792), hebben aangegeven. Wij lichten de CO₂ voetafdruk van de provinciale organisatie toe en sturen u tevens het onderzoeksrapport als bijlage. De rapportage geeft voor verschillende werkgebieden inzicht in de CO₂ voetafdruk van 2015 en kan gezien worden als 0-meting. Ook geeft de rapportage een doorkijk naar 2030 en biedt het een aantal mogelijke maatregelen die kunnen leiden tot een verdere afname van de CO₂ voetafdruk van de provinciale organisatie.

Bredere context

In de energieagenda schetst de Provincie Zuid-Holland ambities en maatregelen om energie te besparen en versneld over te stappen op duurzame energiebronnen. Wij willen deze geformuleerde ambities samen met ons netwerk realiseren. Tegelijkertijd nemen wij onze eigen verantwoordelijkheid. Wat we zelf kunnen doen, doen we zelf. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat we onze eigen inkoopkracht en bedrijfsvoering inzetten voor het halen van de besparings- en transitiedoelen.

Om naar een CO₂ neutrale bedrijfsvoering toe te kunnen werken, is een goede inventarisatie van de eigen CO₂ voetafdruk noodzakelijk. Hiervoor is onderzoek uitgevoerd door ClimatePartners / PW-Advies. De data zijn aangeleverd vanuit de relevante afdelingen binnen onze organisatie. Als ijkjaar is 2015 genomen omdat dit het meeste recente jaar is waarvoor data beschikbaar zijn. Ook geeft 2015 een goed beeld van de situatie vóór de energieagenda en de geplande renovatie van

het C-gebouw. Het onderzoek dient als nulmeting en geeft inzicht waar gewerkt kan worden aan een verlaging van de eigen CO₂ voetafdruk.

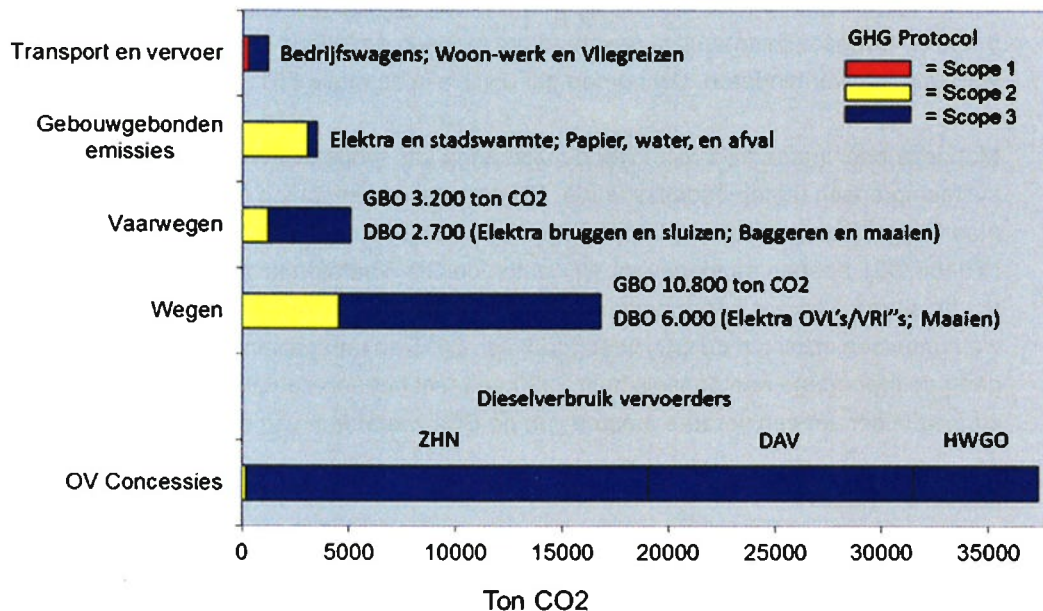
Waar staan we nu?

De CO₂ voetafdruk van de provinciale organisatie bedroeg in 2015 63.763 ton CO₂-equivalenten. Bijna 60% van de CO₂ voetafdruk wordt bepaald door de OV-concessies (37.000 ton CO₂). Ongeveer 34% van de CO₂ uitstoot heeft te maken met het beheer van de (vaar)wegen (samen 22.000 ton). De uitstoot uit de provinciale gebouwen en ten gevolge van het vervoer van medewerkers is relatief gering, dit is echter direct beïnvloedbaar (scope 1 en scope 2).

De totale CO₂ voetafdruk is opgebouwd uit de volgende 3 onderdelen ("scopes"):

- Emissies die de organisatie met haar eigen bedrijfsmiddelen veroorzaakt en waarvoor zij direct zelf verantwoordelijk is (scope 1). Het gaat hierbij om een bijdrage van 200 ton CO₂, <1% van het totaal;
- Emissies ten gevolge van de inkoop van energie (warmte en stroom) (scope 2) hebben een bijdrage van 7.800 ton (12%), en;
- Emissies ten gevolge van de inkoop van goederen en diensten bij derden (scope 3) hebben een bijdrage van 56.000 ton (87%).

CO₂-voetafdruk PZH (2015) per activiteit

In onderstaande figuur wordt de 2015 CO₂ voetafdruk van de provinciale organisatie gevisualiseerd.

Een doorkijk naar 2030 met huidige maatregelen

Er is in de rapportage ook een doorkijk gemaakt naar 2030. Op basis van reeds gedefinieerde ambities en bestuursakkoorden is in 2030 een CO₂ voetafdruk bereikbaar van 22.573 ton CO₂, ofwel een daling van 66% ten opzichte van 2015. Van de berekende reductie van ruim 41.189 ton

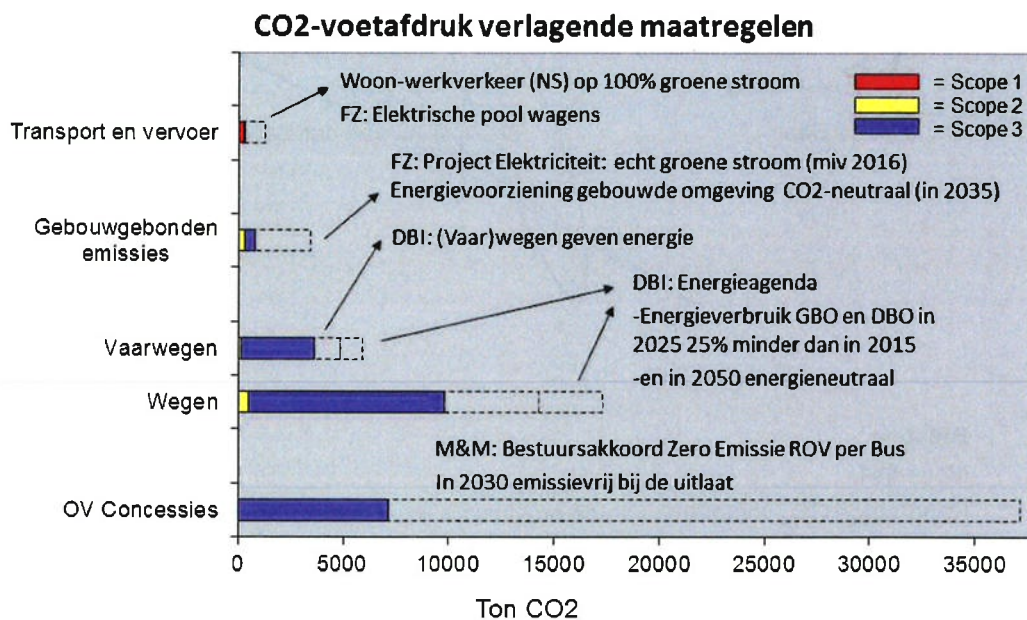
CO₂ wordt ca. 32.000 ton gerealiseerd bij de OV-concessies conform de afspraken gemaakt in het bestuursakkoord Zero Emissie Regionaal Openbaar Vervoer (2016).

Bij de Zuid-Hollandse infrastructuur vindt al een aantal jaar een verduurzaming plaats. De provincie is actief betrokken bij de Green Deal Duurzaam GWW. In 2025 is de CO₂ emissie en het energiegebruik bij aanleg of beheer & onderhoud van een (vaar)weg met 25% gedaald ten opzichte van 2015 (ambitie energieagenda). Er wordt momenteel toegewerkt naar een CO₂ boekhouding voor alle werkzaamheden van alle provinciale wegen om de voortgang te meten.

Een reductie van 6.500 ton wordt bereikt door het inkopen van Nederlandse groene stroom certificaten met ingang van 2016. Dit vermindert de CO₂ uitstoot ten goede van het elektra gebruik bij het provinciehuis, steunpunten en districtskantoren, elektrische poolwagens, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties (VRI's), bruggen, sluisen en seinen.

Verder zullen de komende jaren diverse maatregelen worden doorgevoerd zoals de elektrificering van het wagenpark en de verdere verduurzaming van het provinciehuis. De aanstaande renovatie van bouwdeel C levert een eerste bijdrage aan de verlaging van de CO₂ voetafdruk van ons complex en heeft een belangrijke voorbeeldfunctie.

In onderstaande figuur wordt de doorkijk naar de 2030 CO₂ voetafdruk van de provinciale organisatie gevisualiseerd.

Het College is voortdurend aan de slag met de door de Staten geformuleerde ambities uit de energie-agenda Watt Anders. Naast de reeds genoemde maatregelen en ambities zijn er, mede in navolging van motie 651, op tal van onderwerpen extra maatregelen genomen of ligt er nog een opgave voor de provinciale organisatie.

Monitoring CO₂ voetafdruk

Toegezegd is om per jaar te rapporteren over de voortgang van de uitvoering van de maatregelen in het kader van de verduurzaming van de eigen organisatie en de voorbeeldbeeldfunctie die wij daarin in hebben.

Wij zullen een indicator in de begroting en rekening opnemen, waarmee u de CO₂ prestatie van de provinciale organisatie kunt monitoren. De indicator die wij voorstaan luidt dan: "CO₂ voetafdruk van de organisatie inclusief beheer en onderhoud infra en OV-concessies (ton CO₂)" In de begroting 2018 leggen we dit al aan u voor.

Naast de terugkoppeling over de stand van zaken betreffende de CO₂ voetafdruk van de organisatie via de jaarstukken zullen we via een aparte factsheet in de Staat van Zuid-Holland verder inzoomen op de behaalde resultaten.

Het college vertrouwt erop met dit voorstel uitvoering te hebben gegeven aan motie 651 en stelt u voor deze als afgehandeld te beschouwen.

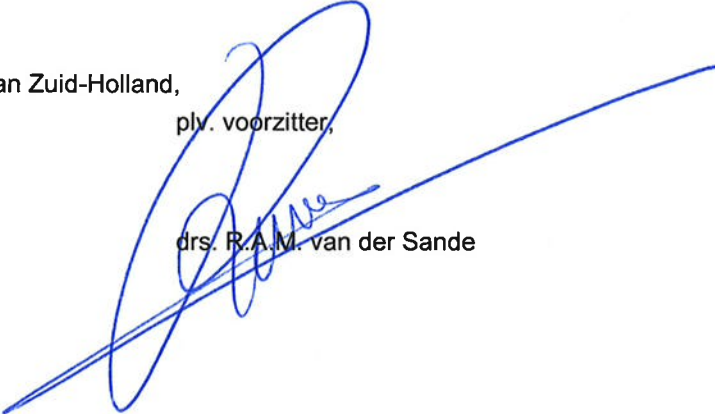
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

drs. J.H. de Baas

plv. voorzitter,

drs. R.A.M. van der Sande

Bijlagen

Motie 651

Rapportage CO₂-voetafdruk van de provinciale organisatie, Climate Partners/PW

Advies, 20 juni 2017. - Onderzoeksrapport